

15 złotych zasad kadrowania

Opracował

Tomek Kaczor

e-mail: t_kaczor@poczta.onet.pl

Materiał dostępny licencji

CC BY-NC-ND 3.0 PL

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych 3.0

Robienie poprawnych technicznie zdjęć nie jest dziś dużą sztuką. Każdy, najprostszy nawet aparat cyfrowy, ustawiony na funkcję „auto”, wykona za nas poprawnie naświetlone zdjęcie. Jednak nawet najbardziej profesjonalny sprzęt nie będzie umiał za nas patrzeć na rzeczywistość. Większość z nas może czuć się zwolnionym z czysto technicznej wiedzy, jednak fotografem jest dziś ten, kto potrafi wycinać z rzeczywistości wyjątkowe, interesujące kadry.

1. Zanim przyłożysz aparat do oka, przyjrzyj się uważnie temu, co chcesz sfotografować.
2. Gdy już patrzysz przez obiektyw, upewnij się, że w obrębie kadru nie ma żadnych zbędnych elementów, które nie wnoszą nic do Twojego zdjęcia, a których możesz się bez trudu pozbyć. Nadmierna ilość elementów odwraca uwagę od głównego tematu, przez co przekaz może zostać odebrany niezgodnie z Twoją intencją.
3. Jeśli masz na to czas, skontroluj wzrokiem granice kadru – upewnij się, że nie ucinasz niczego, co jest istotne dla Twojego obrazu. Możesz do tego użyć zooma: trzymając aparat przy oku oddal odrobinę swój kadr i sprawdź, czy pojawiają się w nim jakieś nowe elementy, które mogą uatrakcyjnić kompozycję. Możesz też przybliżyć kadr i sprawdzić, czy w zawężonym, ciaśniejszym kadrze obraz jest czytelniejszy.
4. Pamiętaj, że odbiorca niejako intuicyjnie/bezwiednie czyta wszystkie napisy, które pojawiają się w kadrze. Nieraz można dzięki temu stworzyć bardzo udane zdjęcie, ale napis, który nie wnosi nic do kontekstu fotografii, odwraca uwagę odbiorcy od tego, co chcesz przekazać.
5. Jeśli Twoim celem nie jest zdjęcie z przekrzywionym horyzontem, staraj się, by jego linia była równoległa do granic kadru. W tym celu można przyłożyć dolną lub górną krawędź kadru do linii horyzontu, a następnie - uważając by nie stracić równoległości - obniżyć lub podnieść kadr do takiej pozycji, jaką chcemy ostatecznie mieć na zdjęciu.

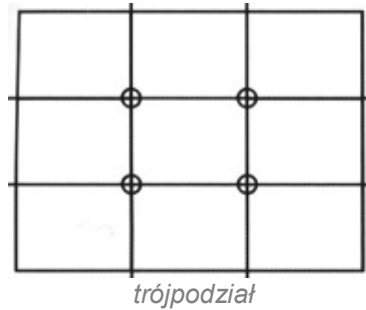

Zdjęcie poprawne - horyzont równoległy do górnej i dolnej granicy kadru

Błąd - krzywy horyzont

6. Kadr można podzielić na 9 równych prostokątów przecinając go w pionie i w poziomie dwoma równoległymi liniami, tak jak na schemacie. Na przecięciu tych linii tworzą się tzw. mocne punkty obrazu. Jeśli fotografowany przez Ciebie obiekt umieścisz w którymś z tych punktów, kompozycja zdjęcia będzie atrakcyjniejsza.

Kompozycja centralna często nie jest najlepszym wyjściem

Lepszy efekt otrzymamy budując kompozycję w oparciu o mocne punkty. Głowa modelki znajduje się w jednym z mocnych punktów. Oglądając zdjęcie podążamy za jej wzrokiem.

- 7.** Gdy fotografujesz krajobraz, staraj się nie umieszczać linii horyzontu centralnie, lecz w okolicach jednej z poziomych linii trójpodziału.

Zdjęcie poprawne - horyzont mniej więcej w 1/3 wysokości zdjęcia

Horyzont w połowie - ulica zajmuje za dużo miejsca w kadrze, dolna część zdjęcia jest "za ciężka"

- 8.** Gdy fotografujesz budynek, postaraj się stanąć tak, by jak najmniej zadzierać aparat do góry. Pozwoli to uniknąć skrótów perspektywicznych, których nie zauważamy gołym okiem, a które na zdjęciu są zawsze bardzo widoczne. W tym celu najlepiej odsunąć się możliwie jak najdalej od fotografowanego budynku i przybliżyć go zoomem (jeśli masz taką możliwość) lub – najlepiej - stanąć na jakimś podwyższeniu (górnka, ławka, schody itp.).

Błąd - budynek sfotografowany ze zbyt bliskiej odległości, aparat podniesiony do góry. W efekcie otrzymujemy nienaturalne skręty perspektyw.

Jeśli tylko warunki na to pozwalają zdecydowanie lepiej jest odsunąć się nieco i przybliżyć budynek używając zooma.

- 9.** Gdy fotografujesz człowieka zwróć uwagę czy nie „obcinasz” mu głowy lub stóp. Taki kadr jest naturalnie dopuszczalny, ale musi mieć swoje uzasadnienie, inaczej będzie odebrany jako błąd fotografa.

Plan pełny, poprawne zdjęcie

Błąd - stopy obcięte na wysokości kostek

- 10.** W przypadku fotografii portretowej „obcięcie” dolnej części tułowia jest oczywiście dopuszczalne. Kadr mniej więcej od połowy łydki w górę nazywamy amerykańskim, od pasa w górę – średnim, kadr obejmujący samą głowę i ramiona – bliskim, a zdjęcie samej twarzy to zbliżenie. Pamiętaj, że im ciaśniej kadrujesz postać, tym na co innego zwraca uwagę odbiorca. W planie pełnym (cała postać „od stóp do głów”) czy amerykańskim przekaz zdjęcia buduje zarówno model jak i jego otoczenie. W kadrach ciaśniejszych uwaga odbiorcy skupia się już na samej postaci.

11. Jeśli zdecydujesz się skadrować modela, staraj się nie „obcinać” jego ciała na wysokości stawów (kostki, kolana, biodra itp.). Przy bliższych kadrach nie bój się „ucinać” czubka głowy modela, jednak jeśli to robisz, zwróć uwagę by granica kadru przebiegała na wysokości jego czoła.

Plan amerykański, poprawne zdjęcie

Błąd - kadr kończy się na wysokości kolan

Dużo naturalniejszy efekt otrzymamy, gdy zamiast kadrować na wysokości kolan podniesiemy aparat odrobinę wyżej, kadrując na wysokości uda

Błąd - postać „ucięta” w pasie; dłonie „obcięte” przy nadgarstkach

Plan bliski - zdjęcie poprawne

Błąd - głowa „wycięta” z kontekstu. Tak fotografuje się wyłącznie do dokumentów, a na takich zdjęciach, jak wiadomo nigdy nie wychodzi się dobrze...

*Przycięcie górnej części czoła
nie jest błędem...*

*... ale trzeba zachować umiar -
kadr powinien kończyć się raczej
w połowie czoła.*

- 12.** Zdjęcie jest ciekawsze, gdy oprócz głównego obiektu, pojawiają się na nim też inne elementy, urozmaicające kompozycję. Szukaj elementów na dalszych lub bliższych planach, które wzbogacą twój kadr i uatrakcyjnią zdjęcie. Warto czasem wstrzymać się chwilę ze zrobieniem zdjęcia i poczekać czy w miejscu, które chcemy sfotografować, nie pojawi się nagle jakaś ciekawa sytuacja. Pamiętaj równocześnie o tym, by dodatkowe elementy nie spowodowały bałaganu na Twoim zdjęciu (patrz pkt 2 i 4).
- 13.** Pamiętaj, że czasem lepszy efekt daje zdjęcie zrobione w pionie. Z reguły pionowy kadr będzie lepszy dla elementów wertykalnych (np. drzewo, blok, postać), a poziomy dla kompozycji horyzontalnych (np. krajobraz). Jeśli nie możesz się zdecydować, czy daną scenę sfotografować w pionie, czy w poziomie – najlepiej zrób oba zdjęcia i porównaj je. Lepsze będzie to, które bardziej Ci się podoba.
- 14.** Jeśli fotografujesz aparatem cyfrowym ZAWSZE przyjrzyj się zdjęciu i zastanów się, czy wygląda tak jak chcesz. Wiele szczegółów widocznych jest często dopiero na zdjęciu. Jeśli zdjęcie Cię nie zadowala, powtórz je i ponownie mu się przyjrzyj.
- 15.** Wszystkie powyższe zasady mogą być łamane jeśli tylko jest to robione celowo i świadomie, a nie jest zdarza się przez przypadek.

Wszystkie te zasady warto mieć z tyłu głowy podczas fotografowania, jednak bardzo często dobrze jest poddać się impulsowi i fotografować intuicyjnie/instynktownie. Zdjęcie, które będzie niedoskonałe technicznie, ale na którym uda się uchwycić moment, często jest dużo bardziej wartościowe niż wystudiowany kadr.